

Vissa EU-frågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas ett 20-tal motionsyrkanden om olika EU-frågor. Utskottet avstyrker motionsyrkanden om olika regionalpolitiska frågor, bl.a. om regelverket inom strukturfondssystemet. Enligt utskottets uppfattning kommer en samlad bedömning av de berörda frågorna att aktualiseras i samband med riksdagens behandling av den till hösten 2001 aviserade propositionen om regionalpolitik. I en reservation (v) begärs att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till en samlad nationell målsättning för hur strukturfonderna skall användas och hur en effektiv kontroll och utvärdering skall ske.

Vidare avstyrker utskottet motionsyrkanden angående EU och energipolitiska frågor, bl.a. med hänvisning till en kommande proposition om klimatpolitiken. Enligt en reservation (kd) bör regeringen i EU arbeta för att vissa biobränslen inte skall klassificeras som avfall utan som bränsle. Samtidigt bör en översyn göras av reglerna så att det blir naturligt att biobränslet utnyttjas där det produceras.

Även motionsyrkanden om olika utrikeshandelspolitiska frågor m.m. i samband med EU avstyrks av utskottet, som understryker att behovet av regelförenkling – såväl inom EU som nationellt – alltid och i alla sammanhang måste övervägas. Utskottet anser att målet bör vara en fri och rättvis handel och en närmare dialog mellan Världshandelsorganisationen (WTO) och Internationella arbetsorganisationen (ILO). Enligt en reservation (m, kd, fp) kan en fri handel bidra till ekonomisk utveckling och förbättrade sociala villkor. I reservationen begärs en översyn av ansvarsfrågor mellan EU och medlemsländerna. I en annan reservation (mp) anförs att en ny WTO-runda bör vänta till dess att ordentliga analyser har gjorts av hur ägandekoncentrationer och inkomstklyftor påverkas av den ökande handeln. Vidare måste EU:s statsstödsregler bli mer flexibla, anförs det.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Utskottets överväganden	5
Regionalpolitiska frågor	5
Motionerna	5
Vissa kompletterande uppgifter	6
Förskott och administration	6
Utvärdering.....	7
Utskottets ställningstagande	8
Energipolitiska frågor.....	9
Motionerna	9
Vissa kompletterande uppgifter.....	9
Den långsiktiga klimatfrågan.....	9
Energiprogrammen Altener, Joule, Save och Thermie	10
En gemensam energipolitik inom EU	11
Klassificering av biobränslen.....	12
Utskottets ställningstagande	12
Utrikeshandelspolitiska frågor m.m.....	13
Motionerna	13
Vissa kompletterande uppgifter	14
EU och WTO	14
Export av pornografi.....	15
EU:s regelverk och bidragssystem.....	15
EU:s statsstödsregler.....	16
Utskottets ställningstagande	17
Reservationer.....	19
1. Regionalpolitiska frågor (v).....	19
2. Energipolitiska frågor (kd)	20
3. Utrikeshandelspolitiska frågor m.m. (m, kd, fp).....	20
4. Utrikeshandelspolitiska frågor m.m. (mp).....	21
Bilaga	
Förteckning över behandlade förslag.....	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regionalpolitiska frågor

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:N206, 2000/01:N241, 2000/01:N254, 2000/01:N285, 2000/01:N325 yrkande 26 och 2000/01:N376.

Reservation 1 (v)

2. Energipolitiska frågor

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:U512 yrkande 4, 2000/01:MJ762 yrkande 4, 2000/01:N262 yrkande 7 och 2000/01:N341.

Reservation 2 (kd)

3. Utrikeshandelspolitiska frågor m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:U509 yrkande 3, 2000/01:U511 yrkandena 5 och 6, 2000/01:U513 yrkandena 8, 9 och 13, 2000/01:N310 och 2000/01:N322 yrkande 2.

Reservation 3 (m, kd, fp)

Reservation 4 (mp)

Stockholm den 24 april 2001

På näringsutskottets vägnar

Barbro Andersson Öhrn

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Barbro Andersson Öhrn (s), Reynoldh Furustrand (s), Sylvia Lindgren (s), Lennart Beijer (v), Karin Falkmer (m), Nils-Göran Holmqvist (s), Karl Gustav Abramsson (s), Gunilla Wahlén (v), Inger Strömbom (kd), Ola Sundell (m), Ingegerd Saarinen (mp), Åke Sandström (c), Eva Flyborg (fp), Anne Ludvigsson (s), Stefan Hagfeldt (m) och Harald Bergström (kd) och Mikael Odenberg (m).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlas 15 motioner från allmänna motionstiden om frågor med anknytning till EU. Det gäller regionalpolitiska frågor, energipolitiska frågor och utrikeshandelspolitiska frågor m.m.

Upplysningar i ärendet har inför utskottet lämnats av statsrådet Leif Pagrotsky i samband med information om ordförandeskapet i EU rörande frågor om inre marknaden och utrikeshandeln. En delegation från utskottet har vidare informerat sig om handelsfrågor i samband med en studieresa till Världshandelsorganisationen (World Trade Organization, WTO) i Genève i mars 2001. Information om strukturfondsfrågor m.m. har inhämtats vid delegationsresor till Norrbottens respektive Jönköpings län.

Utskottets överväganden

Regionalpolitiska frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om regionalpolitiska frågor. Enligt utskottets uppfattning bör den aviserade propositionen om regionalpolitik inväntas. *Jämför reservation 1 (v).*

Motionerna

I motion 2000/01:N206 (s) framförs förslag angående regelverket för stöd till företag. Motionärerna anser att ett företag som en gång erhållit stöd inte skall kunna få förnyat stöd om det flyttar. Såväl inom Sverige som inom EU bör åtgärder vidtas.

I motion 2000/01:N285 (s) föreslås en översyn av de svenska reglerna vid medfinansiering av EU-projekt från strukturfonderna. Sveriges kommuner är ofta medfinansierare till beviljade strukturfondsprojekt. Motionärerna anför att systemet kan innebära en stor likviditetsförsämring för en liten kommun, eftersom EU-bidraget betalas ut i efterskott mot specificerad redovisning. Beviljade medel bör tillföras kommunerna tidigare i processen.

I motion 2000/01:N376 (s) betonas vikten av att upprätthålla en effektiv administration av strukturfondsprojekten, såväl när det gäller ansökningar som vid utbetalningar. Samtidigt måste onödiga tidsfördröjningar minimeras. Motionärerna förordar därför att mindre förtidsutbetalningar till projektägarna skall möjliggöras. Nya riktlinjer bör utarbetas för att säkerställa nödvändiga krav på kontroll och regelefterlevnad.

I motion 2000/01:N254 (v) tar motionärerna upp behovet av utvärdering av olika slag inom ramen för EU:s strukturfondsarbete. De efterlyser en samlad nationell målsättning för hur strukturfonderna skall användas och hur en effektiv kontroll och utvärdering skall ske. Det anföras att hittillsvarande utvärderingar ger bristfällig information om effekterna av strukturfondsprojekten vad gäller jämställdhet, långsiktigt hållbar utveckling, regional obalans m.m. I fortsättningen bör sådana effekter ingå i en samlad utvärdering.

EU:s regelverk och svensk förvaltningstradition stämmer inte alltid överens, konstateras det. Ett exempel är formerna för beslutsfattande i strukturfondsdelegationerna, dvs. konsensusbeslut. Motionärerna anser att regeringen bör identifiera de förhållanden där olikheter mellan Sveriges och EU:s förvaltningskultur kan hämma den regionala utvecklingen. Vidare menar motionärerna att det i en sammanhållen analys av strukturfonderna tydligt måste framgå om nedskärningar i ordinarie offentlig verksamhet har fått betala medfinansiering av tidsbegränsade EU-projekt. Därför bör regeringen i sin årliga skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen ange hur mycket

resurser som anslagits och utbetalats från EU:s strukturfonder, staten, landstingen, kommunerna och näringslivet samt i vilken utsträckning som dessa resurser påverkat den ordinarie verksamheten.

Enligt vad som anförs i motion 2000/01:N241 (c) bör regeringen initiera en översyn av handläggningstiderna för utbetalning av EU-bidragen. Vidare bör regeringen besluta om en kampanj för att göra EU-bidragen kända av medborgarna och informera om hur bidragen kan användas. Värderingen av egna arbetsinsatser som ekonomisk insats vid projekt med EU-stöd bör bli mer generös och inte vara beroende av ideella insatser, anför motionärerna.

För att EU:s regionalpolitiska stöd skall kunna utnyttjas effektivt krävs det att staten tar sitt ansvar och ställer upp som medfinansierare till strukturfondsprojekten, är budskapet i motion 2000/01:N325 (fp). Administrationen i samband med EU:s strukturfondsstöd måste förenklas; bland annat måste projektägarna få hjälp med ansökan och redovisning.

Vissa kompletterande uppgifter

Förskott och administration

Inför programperioden 2000–2006 ändrades organisationen av strukturfondsprogrammen; inom mål 1 och 2 samt gemenskapsinitiativet Interreg har sex länsstyrelser utsetts till ansvariga myndigheter, s.k. förvaltningsmyndigheter. De ansvarar både för beslut och utbetalning, vilket syftar till att förenkla hanteringen av strukturfonderna. Förvaltningsmyndigheterna tillsammans med övriga länsstyrelser skall tillhandahålla hjälp vid ansökan och redovisning.

Medfinansiering av EU-projekt sker med medel från stat, kommun och landsting samt med privat finansiering. Av de nationella offentliga medlen stod staten för 70 % av finansieringen under förra programperioden.

Efter ett regeringsbeslut i december 2000 är det möjligt att betala ut förskott till ideella föreningar, lokala kooperativ eller allmännyttig stiftelse inom mål 1, 2 och 3. Förskottet får löpande uppgå till högst 10 % av strukturfondsstödet, dock högst 100 000 kr. Syftet med regeringens beslut är att möjliggöra för mindre projektägare att driva EU-projekt. Kommissionen har utfärdat en förordning om förvaltnings- och kontrollsystem med olika regler inom kontrollområdet. De utpekade förvaltningsmyndigheterna är ansvariga för att i detalj utforma förskottshanteringen för att säkerställa kontroll och regellevnad.

Kommuner är ofta medfinansierare i EU-projekt. EU-medel betalas ut först efter redovisning av kostnader, men det är dock möjligt att rekvirera medel flera gånger under projektiden. Flera översyner visar att kommuner ofta dröjer med att rekvirera medel, vilket gör att de tappar likviditet i onödan.

Frågor rörande företag som – efter att ha erhållit stöd – flyttar och begär förnyat stöd har utskottet utförligt behandlat i sitt betänkande 1999/2000:NU2 (s. 30). Utskottet ansåg att reglerna för regionalpolitiskt stöd är sådana att risken för dubbelt stöd kan bedömas vara mycket liten. Däremot menade

utskottet att det är en viktig uppgift att närmare undersöka konsekvenserna av att företag som flyttar mellan olika länder kan få stöd av olika slag. Utskottet såg därför positivt på att den frågan har tagits upp av EG-kommissionen.

Utvärdering

För programperioden 2000–2006 gäller en ny ordning för strukturfonderna. Det finns färre strukturfondsprogram och därmed underlättas överblicken och utvärderingarna. Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) är inte längre en utbetalande myndighet, som ansvarar för finansiell kontroll. NUTEK:s uppgifter är numera att svara för samverkan mellan myndigheter och genomförandeorganisationer, information, utveckling av metoder vad gäller utvärdering samt att vara sekretariat åt övervakningskommittéer. Vad strukturfondsmedlen kan användas till bestäms i de samlade programdokumenten som arbetats fram på regional nivå och beslutats av EG-kommissionen. Till ett program knyts ett s.k. programkomplement där urvalskriterier finns med som skall användas vid val mellan olika projekt. Programkomplementet fastställs av Övervakningskommittén där Näringsdepartementet är ordförande och kommissionen rådgivare.

Inför den nuvarande programperioden har det utvecklats indikatorer för att bättre kunna mäta resultat och effekter av programmen. Lika möjligheter för kvinnor och män liksom hållbar utveckling är genomgående teman i strukturfonderna, vilket betyder att de skall genomsyra alla projekt. Detta kommer att följas upp genom såväl kvantitativa som kvalitativa indikatorer. För de svenska mål 1-programmen skall mätningar göras på följande områden:

- Finansiell förvaltning. Mätningen skall visa andelen medel som utbetalats till slutlig stödmottagare. Bedömningen kommer att grunda sig på beslut fattade under de två första åren, dvs. åren 2000 och 2001. Målet är att 80 % av de beviljade medlen skall vara utbetalade i juni 2003.

- Förvaltning. Mätningen skall belysa den administrativa kvaliteten genom att visa att projekten finns dokumenterade i NUTEK:s informationsdatabas, STINS. Målet är att samtliga beslut t.o.m. år 2002 skall finnas inrapporterade i databasen i juni 2003. Det skall också säkerställas att halvtidsutvärderingen är genomförd.

- Resultatet av verksamheten. Detta kommer att mätas för tre indikatorer, nämligen antal nya företag, antal nya arbetstillfällen och antal timmar för kompetensutveckling. Den kvantitativa målsättningen för respektive indikator kommer att fastställas av Övervakningskommittén och redovisas i programkomplementet.

Även på åtgärdsnivå skall resultatindikatorerna vara kvantifierbara och registreras i STINS. De fastställs av Övervakningskommittén och möjliggör en löpande uppföljning av genomförandet. Resultaten kommer enligt Näringsdepartementet även att redovisas i årliga rapporter.

För varje strukturfondsprogram skall en slututvärdering göras. En mätning av effekterna kommer för ett flertal program från den förra programperioden att genomföras först år 2001 eller år 2002 eftersom de sista besluten togs i

december 1999. Mittutvärderingen för den förra programperioden genomfördes efter endast ett års genomförande av strukturfondsprogrammen, vilket medförde att inga effekter kunde redovisas.

I budgetpropositionen för år 2001 redovisas fördelningen av den nationella offentliga medfinansieringen (prop. 2000/01:1 utg.omr. 19, s. 37). Enligt redovisningen kommer 25 % från statliga regionalpolitiska anslag, 7 % från landstingen, 28 % från kommuner samt 40 % från övriga statliga anslag. Kommuner och landsting driver projekt i många fall och får då mellan 30 och 50 % av projektets kostnader täckta av EU-medel. Detta gör att kommuner m.fl. kan genomföra mer projektverksamhet än tidigare.

Vad gäller frågan om att besluten i Strukturfondsdelegationen skall fattas i konsensus så är detta inget krav enligt EU:s regelverk, utan ett svenskt ställningstagande.

Utskottets ställningstagande

Den förra programperioden, 1995–1999, kan enligt utskottets uppfattning ses som en läro- och anpassningsperiod till gemenskapens strukturfondssystem. Ett antal organisatoriska och administrativa problem upptäcktes under denna period i den svenska hanteringen av strukturfondssystemet. Bland annat ansågs regelsystemet byråkratiskt och krångligt och därmed mindre effektivt. Efter utredningsarbete m.m. har reglerna för strukturfondssystemets tillämpning och administration inklusive utvärdering förbättrats väsentligt inför den nuvarande programperioden, 2000–2006. Utskottet har ovan beskrivit olika förändringar, vilka innebär uppstramning, förtydligande och förenklingar. Utskottet noterar att regeringen har tagit steg i rätt riktning i frågan om förskott, men att reglerna fortfarande uppfattas som oklara. När det gäller regel-förenkling anser utskottet att mer kan göras. I övrigt menar utskottet att en samlad bedömning av här berörda frågor kommer att aktualiseras i samband med riksdagens behandling av den till hösten 2001 aviserade propositionen om regionalpolitik.

Utskottet vill i detta sammanhang även beröra en ånyo aktuell fråga om strukturfondsstöd och mervärdesskatt (moms). I utskottets yttrande 1998/99: NU1y till utrikesutskottet över 1998 års berättelse om verksamheten i EU nämndes problemet att de lokala skatteförvaltningarna gjorde olika tolkning av frågan huruvida ett bidrag från strukturfonderna skall anses utgöra momspliktig intäkt för ett projekt. Denna fråga har nyligen behandlats av skatteutskottet (bet. 2000/01:SkU15 s. 30). Enligt skatteutskottets uppfattning är det bra att Riksskatteverket nu med en skrivelse har skapat ökad klarhet om hur de aktuella EU-bidragen skall hanteras i mervärdesskattehänseende. Härigenom ökar förutsättningarna att få till stånd en enhetlig praxis i hela landet, menar skatteutskottet, som också betonar vikten av information om reglerna till projektägare. Mot denna bakgrund förutsätter skatteutskottet att de tidigare redovisade problemen kan lösas på detta sätt.

Med hänvisning till vad som anförts avstyrker näringsutskottet samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Energipolitiska frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om energipolitiska frågor bl.a. med hänvisning till en kommande proposition om klimatpolitiken. *Jämför reservation 2 (kd).*

Motionerna

Motionärerna bakom motion 2000/01:N341 (s) påtalar ett behov av en gemensam energipolitik inom EU, särskilt när EU utvidgas med nya länder i öst. Försörjningstryggheten men i än högre grad miljökraven motiverar en samordnad politik, anser motionärerna. Med hänsyn till kravet på EU-insatser inom klimatpolitiken och utvidgningen är frågan brådskande enligt motionärerna. Regeringen bör därför driva på för att EU skall få en sammanhållen energipolitik.

Kristdemokraterna anser i motion 2000/01:U512 att EU:s kompetensområde bör utvidgas så att det finns en rättslig grund för en gemensam energipolitik. EU bör ta initiativ till en ny dialog med Förenta staterna om överenskommelser på energiområdet, sägs det i motionen. Strategin inom EU bör vara att vid all offentlig upphandling skall energieffektiviteten premieras.

I motion 2000/01:N262 (kd) anføres att utvecklingen av biobränslen har gått snabbare än förväntat, till stor del beroende på en betydande import. Mellan 35 och 40 % av tillförseln av biobränslen till fjärrvärmeverken importeras till priser som ligger lägre än de på den inhemska marknaden. I ursprungslandet är alternativvärdet på biobränslet ofta mycket lågt eller negativt eftersom bränslet klassificeras som avfall och då beläggs med deponiavgifter. Motionärerna anser att både miljö och ekonomisk utveckling skulle gynnas om biobränslena i huvudsak används där de produceras. Regeringen bör därför i EU arbeta för regler som gör att biobränsle inte klassificeras som avfall och som stimulerar till att biobränsle i första hand utnyttjas regionalt där det produceras, anføres det i motionen.

I motion 2000/01:MJ762 (mp) tas den långsiktiga klimatfrågan upp. Enligt motionärerna måste såväl enskilda länder som internationella organisationer och unioner skapa strategier för att få till stånd en grön och hållbar klimatpolitik. I motionen läggs olika förslag fram, bl.a. att regeringen bör verka för att de existerande projekten Altener, Joule, Save och Thermie utökas.

Vissa kompletterande uppgifter

Den långsiktiga klimatfrågan

Den parlamentariska klimatkommittén har i april 2000 presenterat förslag om nationella och internationella åtgärder som syftar till att minska utsläppen av klimatgaser i sitt betänkande Förslag till svensk klimatstrategi (SOU

2000:23). Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet, och avsikten är att en proposition skall läggas fram under hösten 2001. Eventuellt kommer en arbetsgrupp att tillsättas inom Regeringskansliet med uppgift att utarbeta förslag till åtgärder för en effektivare energianvändning. Arbetsgruppen kommer bl.a. att se på projekten inom energiområdet.

Riksdagen har i december 2000 ställt sig bakom regeringens bedömning att de villkor som riksdagen satt upp för stängning av den andra reaktorn i Barsebäcksverket inte är uppfyllda (bet. 2000/01:NU3). I samband härmed framhölls bl.a. att en stängning inte får – enligt de villkor som riksdagen satte upp år 1997 – medföra negativa effekter för elpriset, tillgången på el för industrin, effektbalansen eller för miljön och klimatet.

Miljö- och jordbruksutskottet anförde i sitt betänkande 2000/01:MJU10 (s. 29) att det delar regeringens uppfattning (skr. 2000/01:15) att Sverige i de internationella klimatförhandlingarna skall arbeta för att de utestående frågorna i Kyotoprotokollet skall kunna lösas så att protokollet skall kunna träda i kraft så snart som möjligt. För att nå målen på klimatområdet behövs omfattande åtgärder globalt. Sverige måste därför även i fortsättningen aktivt medverka i det internationella samarbetet för att där driva de frågor som bedöms vara viktigast samt förmedla svenska erfarenheter av åtgärder och resultat för att minska utsläppen av växthusgaser. I detta sammanhang bör även regeringens kommande förslag om en samlad svensk klimatstrategi uppmärksammas. Enligt miljö- och jordbruksutskottets mening kan en sådan samlad strategi få stor betydelse även för Sveriges möjligheter att vara pådrivande i de fortsatta internationella klimatförhandlingarna.

Näringsminister Björn Rosengren besvarade i februari 2001 en fråga (2000/01:583) av Willy Söderdahl (v) om infrastruktursatsningar och utsläpp av växthusgaser. Enligt näringsministern bör det av riksdagen fastställda etappmålet för utsläppen av koldioxid från transporter i Sverige år 2010 ha stabiliserats på 1990 års nivå. Transportsektorn är i dag starkt beroende av fossila bränslen. I många EU- och OECD-länder är denna sektor den dominerande källan till koldioxidutsläpp. Utan kraftfulla åtgärder kan man räkna med att energikonsumtionen och koldioxidutsläppen från vägtrafiken kommer att fortsätta att öka kraftigt. Uppgiften att minska klimatpåverkan från transportsektorn är en av de största utmaningarna när det gäller att gå mot ett långsiktigt hållbart transportsystem, ansåg näringsministern. Vidare informerade han om att regeringen förbereder propositioner om klimatpolitiken samt om inriktningen av infrastrukturåtgärder.

Inom EU arbetar kommissionen med en övergripande klimatpolitisk strategi (European Climate Change Programme, ECCP), som innefattar såväl energieffektivisering som förnybara energislag. I de internationella klimatförhandlingarna verkar EU och Sverige för att åtaganden inom dessa områden skall ha förtur inom ramen för Kyotoprotokollets internationella samarbete.

Energiprogrammen Altener, Joule, Save och Thermie

Altener och Save är delprogram i ett större energiramprogram som drivs av direktoratet för energi och transport. Programmens främsta mål är att bidra till minskade koldioxidemissioner genom ökad användning av förnybara energikällor (Altener) och effektivare energianvändning (Save). Det finns även ett delprogram för renare utnyttjande av fasta fossila bränslen (Carnot) och ett delprogram för att främja internationellt samarbete inom ovannämnda områden (Synergy). Budgeten uppgår till 70 miljoner euro till Altener och lite mindre för Save för perioden 1998–2002. Dessa belopp innebär en väsentlig ökning jämfört med tidigare budget.

Joule och Thermie var delprogram för energi inom det fjärde ramprogrammet för forskning och utveckling, vilket avslutades år 1998. För närvarande pågår det femte ramprogrammet (1998–2002), där energidelen har en annan struktur och heter Energie. Stöd ges till forskning, utveckling, demonstration och horisontella aktiviteter som t.ex. speciella satsningar för små och medelstora företag och resultatspridning. Budgeten för Energie för hela perioden 1998–2002 uppgår till 1 042 miljoner euro, vilket ungefär är samma budget som tidigare för Joule och Thermie tillsammans.

Enligt information från Statens energimyndighet har det allmänt sett funnits stort intresse i Sverige att söka medel på energiområdet inom de olika ramprogrammen. Vad avser Altener och Save har intresset varit mindre. Problemet är att konceptet med dessa program är "luddigt" och svårt att förmedla till potentiella sökande enligt handläggare på Energimyndigheten. Inom området förnybar energi är aktörerna oftast små och de har inte de nödvändiga utlandskontakterna. Dessutom är dessa EU-projekt förknippade med mycket administration.

En gemensam energipolitik inom EU

Energi är inget gemensamt politikområde i EU, och EG-fördraget har inte något specifikt avsnitt som behandlar energi.

Sverige har tidigare avvisat att energiområdet blir ett särskilt politikområde. Motivet för detta ställningstagande är att energi är ett politikområde som kännetecknas av nationella politiska beslut och intressen. Sverige anser också att kraven på enhällighet skall ligga fast när det gäller åtgärder som avser fysisk planering, markanvändning (med vissa undantag), förvaltning av vattenresurser, åtgärder som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning. Sverige är dock positivt till ökat samarbete på energiområdet, t.ex. när det gäller energirelaterade miljöproblem inom ramen för befintlig fördragstext.

En grönbok om en europeisk strategi för trygg energiförsörjning (KOM 2000/769) har tagits fram av kommissionen och har i Sverige skickats ut på remiss. För närvarande arbetar en rådsarbetsgrupp med dessa frågor inför ett möte med ministerrådet den 14 maj 2001.

Förhandlingar pågår mellan EU och Förenta staterna rörande energimärkningsprogrammet Energy Star, vilket syftar till att märka kontorsutrustning som är energieffektiv.

Klassificering av biobränslen

I EU:s ramdirektiv (75/442) om avfall definieras begreppet avfall. Definitionen av avfall är mycket vid och inbegriper restprodukter som skall bortskaffas respektive återvinnas. Avfallsförbränning med energiutnyttjande klassificeras som återvinning. Många biobränslen är att betrakta som avfall enligt ramdirektivet.

I december 2000 antogs inom EU ett avfallsförbränningsdirektiv (2000/76), vilket skall vara infört i medlemsstaternas lagar och regler senast den 28 december 2002. Syftet med direktivet är att förhindra eller begränsa negativ inverkan på miljön från förbränning av avfall och samförbränning av avfall och biobränsle. Anläggningar som endast behandlar rena träavfall är dock undantagna från tillämpning av direktivet. I Sverige kommer det enligt uppgift från Miljödepartementet att krävas vissa förändringar i förordningar och föreskrifter för att uppfylla direktivets krav.

Importen av biobränsle till Sverige sker bl.a. i form av rena biobränslen från länder utan skatter på fossila bränslen (skogsflis från Baltikum och s.k. pellets från Kanada är exempel). En mindre del av importen avser material som är returträ eller andra återvunna bränslen. Dessa är klassificerade som biobränsle i Sverige och eldas upp, vilket resulterar i låga kostnader utan att miljön riskeras. I t.ex. Danmark utgår skatt på användning av returträ som bränsle. Denna typ av bränsle importeras därför till svenska värmeverk till ett mycket lågt pris som styrs av olikheterna i regelverk och skatter.

Utskottets ställningstagande

Medvetenheten – både inom Sverige och EU – om de långsiktiga klimatfrågorna har medfört att framtagande av underlagsmaterial på detta område har prioriterats. Som redovisas ovan har en svensk utredning presenterat förslag som syftar till att minska utsläppen av klimatgaser. Inom EU pågår insatser för att främja såväl energieffektivisering som ökad användning av förnybara energislag. Vidare har budgetramarna för EU:s energiprogram Altener och Save utökats jämfört med tidigare, medan Energie inom det femte ramprogrammet för forskning och utveckling har ungefär samma budget som tidigare delprogram för energi.

Regeringen förbereder för närvarande en proposition om klimatpolitiken. Enligt utskottets uppfattning bör ställningstagande till klimatpolitiken äga rum i samband med riksdagens behandling av den aviserade propositionen.

Som tidigare påpekats är energi inte ett gemensamt politikområde inom EU. Energiområdet kännetecknas i hög utsträckning av nationella politiska beslut och intressen och länderna har själva ordnat sin energiförsörjning. Någon gemensam politik på energiområdet har därför inte varit aktuell. Enligt

EG-fördragets artikel nr 3 innefattar gemenskapens verksamhet däremot åtgärder inom energiområdet. Sådana åtgärder gäller bl.a. främjande av utvecklingen av förnybara energikällor, integrering av EU:s energimarknader samt samarbete med tredje land. Även forskning och utveckling inom energiteknikområdet hör till dessa åtgärder. Vidare kan skatteregler användas i samordnande syften. Utskottet vill i detta sammanhang peka på angelägenheten av ett ökat samarbete – inom ramen för befintlig fördragstext – inom energiområdet, bl.a. när det gäller energirelaterade miljöproblem.

Den tidigare nämnda grönboken om försörjningstrygghet på energiområdet med kopplingar till kravet på en inre marknad och miljö- och klimatpolitiken syftar till att initiera en bred debatt, också när det gäller behovet av en gemensam energipolitik. I samband med det svenska ordförandeskapet har det inför ministermötet den 14 och 15 maj 2001 kunnat konstateras att det finns en samsyn om ett antal åtgärder som samtliga medlemsstater är positiva till, t.ex. öppnandet och integreringen av energimarknaderna, utvecklandet av producent- och konsumentdialogen, åtgärder för energieffektivisering och främjande av förnybara energikällor. Samtidigt har medlemsstaterna olika syn på om det ökade beroendet av importerad energi ställer krav på ytterligare åtgärder nationellt och på gemenskapsnivå. Enligt utskottets uppfattning är det positivt med en öppen diskussion om dessa frågor.

När det gäller motionskravet att regeringen i EU bör arbeta för regler som medför att vissa biobränslen inte klassificeras som avfall och att biobränslen i första hand bör användas där de produceras anser utskottet att det måste accepteras att olika länder har skilda regelsystem. Som motionärerna påpekar kan utnyttjande av skillnaden i regelsystem och priser mellan olika länder leda till att biobränslen transporteras till ett annat land. Enligt utskottets uppfattning är det dock – under förutsättning av att miljökraven tillgodoses – orimligt att förbjuda sådana transporter.

Med hänvisning till vad som anförts avstyrker utskottet de här aktuella motionsyrkandena.

Utrikeshandelspolitiska frågor m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om utrikeshandelspolitiska frågor m.m. Enligt utskottets uppfattning finns det inte skäl till initiativ av riksdagen i frågan. *Jämför reservation 3 (m, kd, fp) och reservation 4 (mp).*

Motionerna

Inom EU finns det länder som exporterar pornografiskt material till utvecklingsländer, sägs det i motion 2000/01:N310 (s). Det innebär stora svårigheter att afrikanska länder som tagit krafttag mot aids samtidigt ser den pornogra-

fiska marknaden växa. Inom EU saknas det kännedom om frågan om export av grov pornografi; den frågan bör kartläggas, anser motionären.

Moderata samlingspartiet hävdar i motion 2000/01:U513 att EU har utvecklat ett alltför omfattande regelverk. Därför behövs det enligt motionärernas mening en regelrevison i syfte att avskaffa onödiga regler. De anser vidare att EU under Sveriges ordförandeskap tillsammans med Förenta staternas nyvalda administration bör ta initiativ till att avveckla i-ländernas tullar på industri och råvaror. Därmed kan processen i WTO få en ny start, vilket är av särskilt stor betydelse för u-länderna. EU:s bidragssystem måste reformeras, framhålls det vidare i motionen. I stället för att ge riktade bidrag till svaga regioner i medlemsländer bör det ske en avräkning på medlemsavgiften för länder som ligger väsentligt under genomsnittet av EU:s medelinkomst. Medlemsländerna kan själva utforma sin egen regionalpolitik, hävdas det. Däremot bör EU kunna ge stöd till regionalt samarbete över nationsgränserna, anser motionärerna.

I motion 2000/01:U509 (m) anförs att EU:s återstående handelshinder inklusive antidumpningsåtgärder, särskilt vad gäller stål och tekoprodukter, bör avvecklas. Motionärerna anser att det är orimligt att EU å ena sidan bedriver omfattande stödprogram för att stödja den ekonomiska utvecklingen i olika länder, samtidigt som EU å andra sidan inte ger länderna fullt marknadstillträde.

I motion 2000/01:U511 (mp) begär motionärerna att Sverige aktivt och offensivt driver att EU:s protektionism mot omvärlden skall minska, dock med starka sociala och miljömässiga skyddsklausuler mot frihandelns skadeverkningar. Enligt motionärerna är inte handeln fri inom den inre marknaden med hänsyn till att varuutbudet standardiseras för att underlätta konkurrensen. Detta leder till att mångfalden reduceras, vilket är allvarligt när det gäller exempelvis fröhandel. EU:s detaljreglering av varor bör därför motverkas. Målen inom EU om tillväxt och fri rörlighet för varor bör ersättas med sociala och miljömässiga mål.

I motion 2000/01:N322 (mp) anförs att EU:s statsstödsregler eller tolkningen av dessa regler i fråga om stöd till företag måste ses över. När den nationella rätten och EG-rätten inte överensstämmer bör mer av subsidiaritetsprincipen tillämpas, anser motionärerna. EU-reglerna kan bli en hämsko på den nationella politiken. Ett exempel är att om en ny stödåtgärd inom regionalpolitiken inte anmäls till kommissionen, så är stödåtgärden olaglig. Det finns därför enligt motionärerna anledning att göra reglerna för statsstöd mer flexibla så att medlemsstaterna kan genomföra regionala stödåtgärder som kompletterar strukturfonderna.

Vissa kompletterande uppgifter

EU och WTO

Utskottet har nyligen behandlat motioner om utrikeshandelspolitik i sitt betänkande 2000/01:NU9. I detta betänkande, till vilket hänvisas, informeras

om bakgrunden och om de olika förslag som lagts fram angående rivande av EU:s tullmurar gentemot de fattigaste u-länderna.

Den 26 februari 2001 beslutade Allmänna rådet att avskaffa tullar och kvoter för alla varor utom vapen för de 49 fattigaste länderna i världen. För den stora mängden varor inträdde tullfriheten redan den 5 mars 2001, medan socker, ris och bananer kommer att åtnjuta tullfrihet först efter en övergångsperiod. För bananer reduceras tullsatsen årligen med 20 % under perioden 2002–2006. För ris och socker skall tullfriheten vara helt införd under år 2009. För att kompensera de berörda u-länderna för den fördröjda övergångsperioden erbjuder EU omedelbart marknadstillträde för socker och ris upp till vissa kvantiteter. Processen kommer att övervakas av kommissionen, som också skall avge rapport till ministerrådet år 2005 angående konsekvenserna av det nya systemet såväl för EU-länderna som för de fattiga länderna. Genom beslutet har EU visat sin goda vilja gentemot de fattigaste länderna, vilket är en viktig signal inför kommande WTO-förhandlingar. Förhoppningen från EU:s sida är att andra i-länder skall följa efter.

Export av pornografi

Frågan om export av grov pornografi har tidigare tagits upp i riksdagen. Som svar på en fråga (1999/2000:624) om export av pornografiskt material, ställd av Carina Hägg (s), konstaterade statsrådet Britta Lejon att Sverige inte har något generellt förbud mot pornografi och att regeringen inte heller avsåg att föreslå något sådant. Därmed ansåg statsrådet att det skulle te sig underligt om Sverige på EU-nivå skulle agera för ett exportförbud för sådana skildringar som är tillåtna i Sverige. Viss pornografi är emellertid kriminaliserad, vilket statsrådet redogjorde för i sitt svar. Mot den redovisade bakgrunden ansåg statsrådet att det varken är meningsfullt eller lämpligt att som en exportfråga inom EU ta upp de problem som spridningen av grov pornografi kan föra med sig.

Från riksdagens utredningstjänst har konstaterats att någon statistik rörande export av pornografi från Europa inte föreligger.

EU:s regelverk och bidragssystem

Kommissionen gjorde år 1996 en första utvärdering av hur den inre marknaden fungerat och vad som kunde bli bättre. Man ansåg att den inre marknaden medfört flera positiva effekter för näringslivet. Konkurrenten mellan företag hade blivit hårdare, vilket i många fall lett till lägre priser för konsumenterna. Kommissionen konstaterade vidare att utbudet av tjänster ökat på den inre marknaden samt att handeln mellan länderna blivit smidigare tack vare de avskaffade gränskontrollerna. Den inre marknaden hade också lett till fler utländska investeringar i EU.

Kommissionen ansåg i utvärderingen att medlemsländerna måste bli bättre på att leva upp till de gemensamma reglerna. En förutsättning för att den inre marknaden skall fungera är att medlemsländerna tillämpar EG-rätten på samma sätt. För att underlätta tillämpningen slog kommissionen fast att reg-

lerna för den inre marknaden måste bli enklare och färre. Under våren 1997 inleddes därför ett projekt för regelförenkling – SLIM (Simpler Legislation for the Internal Market). SLIM-projektet innebär bl.a. att experter från medlemsländernas förvaltningar och näringsliv skall delta i det gemensamma lagstiftningsarbetet i större utsträckning än vad de gjort tidigare.

En handlingsplan för den inre marknaden, vars övergripande målsättning var att förbättra den inre marknads effektivitet, antogs vid Europeiska rådet i juni 1997. I enlighet med handlingsplanen har kommissionen sammanställt en särskild resultattavla för den inre marknaden som visar hur medlemsländerna, ministerrådet, kommissionen och Europaparlamentet uppfyller sina skyldigheter. Enligt kommissionens revidering av resultattavlan från november 2000 var det ungefär en åttondel av alla direktiv på den inre marknaden som inte var genomförda i alla medlemsländer. Sverige har genomfört nästan alla regler och är därmed ett av de länder som ligger bäst till enligt resultattavlan.

EU:s budget för budgetåret 2001 omfattar 92 570 miljoner euro (ca 817 miljarder kronor), vilket kan jämföras med Sveriges budget där utgifterna uppgår till 714 miljarder kronor för budgetåret 2001. Största utgiftsområdet är den gemensamma jordbrukspolitiken (47 %) följt av strukturstöd (34 %). I sin senaste prognos beräknade Ekonomistyrningsverket (ESV) Sveriges medlemsavgift för år 2001 till ca 24 miljarder kronor. Sveriges direkta bidrag från EU under år 2001 beräknas bli ca 10 miljarder kronor.

EU:s allmänna budget skall hantera samtliga inkomster som EU enligt EG-fördraget har eller kan ha inom Europeiska gemenskapen. Från EU:s budget finansieras huvudsakligen åtgärder inom den första pelaren samt merkostnaden för EU:s institutioner att administrera arbetet inom andra och tredje pelarna. Taket för EU:s budget växer reallt enligt den långtidsbudget, de s.k. finansiella perspektiven, som Europeiska rådet fastställde år 1999 för perioden 2000–2006. Taket är fastställt till 1,27 % av ländernas samlade bruttonationalinkomst (BNI). Beträffande EU:s utvidgningsprocess, vilken inleddes år 1998, är grundprincipen för förhandlingarna att alla kandidatländerna måste acceptera EU:s regelverk och anpassa sin lagstiftning till detta.

För att få en helhetsbild av alla medlemskapseffekter för den svenska statsbudgeten måste hänsyn tas till att det förekommer utgifter föranledda av EU-medlemskapet under andra anslag på statsbudgeten, t.ex. olika myndigheters och departementens ordinarie förvaltningsanslag. Vidare redovisas en del av återflödet till Sverige inte på statsbudgeten. Det gäller t.ex. forskningsstöd inom ramprogrammet för forskning och utveckling. Indirekta effekter av medlemskapet för såväl inkomster som utgifter tillkommer också.

EU:s statsstödsregler

I enlighet med EG-fördragets bestämmelser är det EG-kommissionen som har till uppgift att granska medlemsstaternas utnyttjande av statligt stöd. Av artikel 88.3 i EG-fördraget följer att statligt stöd måste anmälas till och godkännas av kommissionen innan det verkställs. Bestämmelsen utgör en hörnsten i

gemenskapens politik för att säkerställa en fungerande inre marknad utan inslag av snedvridande företagssubventioner.

I enlighet med en rådsförordning (EG/994/98) har kommissionen möjlighet att besluta om undantag från den annars tvingande anmälningsskyldigheten enligt fördragets artikel 88.3. I syfte att förenkla hanteringen av statligt stöd har medlemsstaterna utan kommissionens godkännande kunnat lämna s.k. försumbart stöd, dvs. stöd som beloppsmässigt är begränsat till 100 000 euro per företag under en treårsperiod. Sådant stöd har enligt praxis uppfattats som beloppsmässigt alltför litet för att kunna ha någon påverkan på samhandeln inom EU. Därutöver har nyligen ytterligare en decentralisering av befogenheterna att införa stöd utan godkännande av kommissionen beslutats (kommissionens förordningar 68/2001, 69/2001 och 70/2001). De nya förordningarna, vilka gäller från februari 2001 t.o.m. december 2006, avser tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget i fråga om stöd till utbildning, försumbart stöd respektive stöd till små och medelstora företag. Bestämmelserna kan tillämpas nationellt utan föregående godkännande av kommissionen och med krav på endast ett enkelt informationsförfarande. Förordningarna preciserar de närmare villkoren för de aktuella stöden. Utrymme ges för företagsstöd som avser hårda och mjuka investeringar, konsult hjälp, insatser för såväl allmän som specifik utbildning m.m.

Den ordning som nu inletts är enligt uppgift från Näringsdepartementet ett led i en medveten strategi där den centraliserade förhandskontrollen via kommissionen överges till förmån för ett system med ökat nationellt ansvarsstagande. I framtiden kan i princip även bestämmelser om regionalt stöd, FoU-stöd, miljöstöd m.m. komma att inkluderas i den nya ordningen. Huvudsyftet med förändringen är att förenkla och snabba upp procedurhanteringen och att ge kommissionen ökat utrymme att fokusera på stödärenden som från konkurrensperspektiv har relativt sett större betydelse. Sverige liksom övriga medlemsstater har ställt sig positiva till denna nyordning.

Utskottets ställningstagande

Som nämnts ovan har utskottet nyligen tagit ställning till motioner inom utrikeshandelspolitiken (bet. 2000/01:NU9). Bland annat påtalades särskilt vikten av att frågan om regelförenkling när det gäller handelsprocedurerna hålls aktuell och att Sverige även fortsättningsvis bör prioritera denna fråga inom EU. Om reglerna blir enklare och färre kommer EG-rätten att kunna tillämpas på ett mer likartat sätt, vilket kommer att gynna den inre marknaden. Utskottet vill här ytterligare understryka att behovet av regelförenkling – såväl inom EU som nationellt – alltid och i alla sammanhang måste övervägas.

När det gäller EU:s bidragssystem kan det förutses att utvidgningen kommer att innebära en översyn av det finansiella systemet. Även i detta sammanhang vill utskottet framhålla betydelsen av att de nödvändiga förändringarna åtföljs av en diskussion om regelförenkling.

Motionsönskemålen angående avveckling av i-ländernas tullar på industri och råvaror har – som relaterats ovan – tillgodosetts i ett första steg. Sverige har aktivt drivit frågorna om att u-länderna skall få fullständig tullfrihet till EU-länderna. Utskottet vill emellertid betona att det nu uppnådda resultatet endast bör ses som ett etappresultat, vilket bör följas av ytterligare liberaliseringar av världshandeln. En fri handel är en motor för tillväxt i alla länder men innebär särskilt för de fattigare länderna en möjlighet att förändra sin position.

Utskottet anser att målet bör vara en fri och rättvis handel och en närmare dialog mellan WTO och Internationella arbetsorganisationen (International Labour Organization, ILO). Däremot kan utskottet inte ställa sig bakom uppfattningen att den fria rörligheten för varor bör *ersättas* med sociala och miljömässiga mål. Genom Amsterdamfördraget betonas att miljöhänsyn skall integreras i alla gemenskapens politikområden för att en hållbar utveckling skall kunna uppnås. Utskottet anser liksom tidigare att det är utomordentligt viktigt att försöka uppnå en balans mellan de olika intresseområden som finns för att därmed kunna utveckla och effektivisera den inre marknaden till gagn för Europas befolkning och kommande generationer.

När det gäller export av pornografi instämmer utskottet i uppfattningen att det varken är meningsfullt eller lämpligt att som en exportfråga inom EU ta upp de problem som spridningen av grov pornografi kan föra med sig. Denna fråga bör hanteras i ett annat sammanhang.

EU:s statsstödsregler eller tolkningen av dessa måste ses över för att medlemsstaterna lättare skall kunna införa nya stöd, anför det i motion 2000/01: N322 (mp). Ett sådant översynsarbete har ägt rum under de senaste åren och i januari 2001 resulterat i nya kommissionsförordningar som innebär att medlemsstaterna själva får initiera vissa stöd utan förhandsgodkännande av kommissionen. Dock skall kommissionen informeras inom viss tid efter det att stödåtgärden vidtagits. Förändringarna innebär emellertid inte materiellt utökade möjligheter att utforma företagsstöd, och ett antal förutsättningar måste vara uppfyllda för att de nya reglerna skall kunna tillämpas. Utskottet välkomnar för sin del en utveckling som både säkerställer en hög grad av likabehandling vad gäller utrymmet för riktade företagssubventioner och samtidigt innebär ett ökat nationellt ansvarstagande, inom fastställda ramar, för tillämpningen av statsstödsreglerna.

Med hänsyn till vad som anförts avstyrker utskottet samtliga här behandlade motionsyrkanden.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Regionalpolitiska frågor (punkt 1)

av Lennart Beijer och Gunilla Wahlén (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:N254 och avslår motionerna 2000/01:N206, 2000/01:N241, 2000/01:N285, 2000/01:N325 yrkande 26 och 2000/01:N376.

Ställningstagande

Den förra programperioden, 1995–1999, kan enligt utskottets uppfattning ses som en läro- och anpassningsperiod till gemenskapens strukturfondssystem. Ett antal organisatoriska och administrativa problem upptäcktes under denna period i den svenska hanteringen av strukturfondssystemet. Bland annat ansågs regelsystemet byråkratiskt och krångligt och därmed mindre effektivt. Efter utredningsarbete m.m. har vissa regelförbättringar skett inför den nuvarande programperioden, 2000–2006.

När det gäller utvärdering återstår dock mycket att göra. I likhet med vad som sägs i motion 2000/01:N254 (v) anser vi att regeringen bör ta ett helhetsgrepp på frågan och återkomma med förslag om en samlad nationell målsättning för hur strukturfonderna skall användas och hur en effektiv kontroll och utvärdering skall ske. Självklart skall en sådan utvärdering inkludera effekter på jämställdhet, långsiktigt hållbar utveckling, sysselsättning, regional obalans och kostnadseffektivitet. Eftersom EU:s regelverk till stora delar är överordnat det nationella regelverket är det också viktigt att identifiera de förhållanden där olikheter mellan Sveriges och EU:s förvaltningskulturer kan leda till hinder för den regionala utvecklingen. För att ge en rättvisande bild av strukturfondsstödet anser vi att regeringen i sin årliga skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen bör ange hur mycket resurser som anslagits och utbetalats från strukturfondsmedlen respektive från staten, landstingen, kommunerna och näringslivet samt i vilken utsträckning dessa resurser påverkat den ordinarie verksamheten.

2. Energipolitiska frågor (punkt 2)

av Inger Strömbom och Harald Bergström (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:N262 yrkande 7 och avslår motionerna 2000/01:U512 yrkande 4, 2000/01:MJ762 yrkande 4 och 2000/01:N341.

Ställningstagande

När det gäller motionskravet att regeringen i EU bör arbeta för regler som medför att vissa biobränslen inte klassificeras som avfall och att de i första hand bör användas där de produceras anser vi att miljö och ekonomisk utveckling skulle ha mycket att vinna på en samordning av reglerna. I begreppet biobränslen bör inräknas avfall med biologiskt ursprung, torv, halm, salix och energigräs, ved, grot (grenar och toppar), spån och bark samt avlutar. All form av biobränsle bör således klassificeras som bränsle i samtliga EU-länder. Samtidigt bör en översyn göras av de ekonomiska incitamenten inom EU, så att det blir naturligt att biobränsle utnyttjas där det produceras i stället för att transporteras mellan olika länder i Europa. Enligt vår mening bör regeringen ta initiativ i denna riktning. Motion 2000/01:N262 (kd) tillstyrks därför i berörd del.

Vad beträffar övriga motionsyrkanden ansluter vi oss till utskottets ställningstagande. Dessa yrkanden bör således avslås av riksdagen.

3. Utrikeshandelspolitiska frågor m.m. (punkt 3)

av Karin Falkmer (m), Inger Strömbom (kd), Ola Sundell (m), Eva Flyborg (fp), Stefan Hagfeldt (m), Harald Bergström (kd) och Mikael Odenberg (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:U509 yrkande 3 och 2000/01:U513 yrkandena 8, 9 och 13 och avslår motionerna 2000/01:U511 yrkandena 5 och 6, 2000/01:N310 och 2000/01:N322 yrkande 2.

Ställningstagande

Utskottet har nyligen tagit ställning till motioner inom utrikeshandelspolitiken (bet. 2000/01:NU9). Bland annat påtalades särskilt vikten av att frågan om regelförenkling när det gäller handelsprocedurerna hålls aktuell och att Sverige även fortsättningsvis bör prioritera denna fråga inom EU. Om reglerna blir enklare och färre kommer EG-rätten att kunna tillämpas på ett mer likar-

tat sätt, vilket kommer att gynna den inre marknaden. Vi vill här ytterligare understryka att behovet av regelförenkling – såväl inom EU som nationellt – alltid och i alla sammanhang måste övervägas.

I likhet med uppfattningen i motion 2000/01:U513 (m) anser vi att EU:s regionalpolitiska system bör reformeras. Medlemsländerna själva är bättre på att utforma sin egen regionalpolitik. En förutsättning är att det sker i överensstämmelse med konkurrensreglerna på den inre marknaden. EU-stöd är däremot värdefullt när det gäller regionalt samarbete över nationsgränserna. Vi vill således att ett översynsarbete med denna inriktning skall initieras.

Kravet angående avveckling av i-ländernas tullar på industri och råvaror i motion 2000/01:U513 (m) har tillgodosetts i ett första steg. Vi vill emellertid framhålla att det nu uppnådda resultatet endast bör ses som ett etappresultat, vilket bör följas av ytterligare liberaliseringar av världshandeln. En fri handel är en motor för tillväxt i alla länder men innebär särskilt för de fattigare länderna en möjlighet att förändra sin position.

Vi anser vidare att en fri handel kan bidra till ekonomisk utveckling och förbättrade sociala villkor för det berörda landets medborgare. Samarbetet mellan länder på det handelspolitiska området kan även utgöra en hävstång för förbättrade arbetsvillkor. En förutsättning för att inte industriländernas krav på förbättrade arbetsvillkor i utvecklingsländerna skall upplevas som en form av protektionism är en närmare dialog mellan WTO och Internationella arbetsorganisationen (ILO). Sverige bör därför enligt vår uppfattning verka för att en sådan dialog kommer till stånd.

Uppfattningen att den fria rörligheten för varor bör *ersättas* med sociala och miljömässiga mål avvisar vi med kraft. I Amsterdamfördraget betonas att miljöhänsyn skall integreras i alla gemenskapens politikområden för att en hållbar utveckling skall uppnås.

Riksdagen bör genom ett uttalande ställa sig bakom vad vi har anfört rörande utrikeshandelspolitiska frågor m.m. Därmed tillstyrks motionerna 2000/01:U509 (m) och 2000/01:U513 (m) i berörda delar. Övriga motioner avstyrks i motsvarande delar.

4. Utrikeshandelspolitiska frågor m.m. (punkt 3)

av Ingegerd Saarinen (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:U511 yrkandena 5 och 6 och 2000/01:N322 yrkande 2 och avslår motionerna 2000/01:U509 yrkande 3, 2000/01:U513 yrkandena 8, 9 och 13 och 2000/01:N310.

Ställningstagande

Motionsönskemålen angående avveckling av i-ländernas tullar på industri och råvaror har tillgodosetts i ett första steg. Sverige har aktivt drivit frågorna om att u-länderna skall få fullständig tullfrihet till EU-länderna. Jag vill emellertid understryka att det nu uppnådda resultatet endast bör ses som ett etappresultat.

Klyftorna mellan de rikaste och de fattigaste människorna i världens länder ökar. I vilken mån handeln och WTO:s regler påverkar denna utveckling är oklart. En ny runda i WTO bör därför vänta till dess att ordentliga analyser har gjorts av hur ägandekoncentrationer och inkomstklyftor påverkas av den ökande handeln. Det finns tecken på att länder som genomgått en snabb liberalisering samtidigt drabbas av ökade inkomstskillnader, en ohållbar användning av naturresurserna och tilltagande miljöförstöring. WTO saknar tillräckliga instrument för att motverka en sådan utveckling.

På lång sikt anser jag att EU:s regionalpolitiska system bör reformeras. Medlemsländerna själva är bättre på att utforma sin egen regionalpolitik. En förutsättning är att det sker i överensstämmelse med konkurrensreglerna på den inre marknaden. EU-stöd är däremot värdefullt när det gäller regionalt samarbete över nationsgränserna. Jag vill således att ett översynsarbete med denna inriktning skall initieras.

Jag menar härutöver att EU:s detaljreglering av livsmedel och fröer måste upphöra. Resultatet av detaljregleringen är exempelvis att fröer som uppskattas och används av många försvinner ur marknaden för att registreringskostnaden blir för hög.

Vidare instämmer jag med uppfattningen i motion 2000/01:N322 (mp) om att EU:s statsstödsregler måste bli mer flexibla. Ett översynsarbete har ägt rum under de senaste åren och i januari 2001 resulterat i nya kommissionsförfordningar som innebär att medlemsstaterna själva får initiera vissa stöd utan förhandsgodkännande av kommissionen. Dock skall kommissionen informeras inom viss tid efter det att stödåtgärden vidtagits. Förändringarna innebär emellertid inte materiellt utökade möjligheter att utforma företagsstöd, och ett antal förutsättningar måste också vara uppfyllda för att de nya reglerna skall kunna tillämpas. Jag välkomnar förändringar med en inriktning mot ett ökat nationellt ansvarstagande.

Riksdagen bör genom ett uttalande ställa sig bakom vad jag har anfört rörande utrikeshandelspolitiska frågor m.m. Därmed tillstyrks motionerna 2000/01:U511 (mp) och 2000/01:N322 (mp) i berörda delar. Övriga motioner avstyrks i motsvarande delar.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden

2000/01:U509 av Göran Lennmarker m.fl. (m)

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU:s restriktioner för import av teko- och jordbruksprodukter samt antidumpningsåtgärder bör avskaffas.

2000/01:U511 av Yvonne Ruwaida m.fl. (mp)

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att en prioriterad fråga för Sverige skall vara att inom EU driva att EU:s protektionism mot omvärlden minskar, dock med starka sociala och miljömässiga skyddsklausuler mot frihandels skadeverkningar.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att en prioriterad fråga för Sverige skall vara att inom EU driva att den inre marknadens mål och fri rörlighet för varor och ohämmad ekonomisk tillväxt ersätts med sociala och miljömässiga mål.

2000/01:U512 av Alf Svensson m.fl. (kd)

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inom EU verka för en gemensam energipolitik.

2000/01:U513 av Bo Lundgren m.fl. (m)

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige inom EU bör verka för en regelrevision.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att undanröja de kvarvarande hindren som leder till inskränkningar i den inre marknadens funktionssätt.

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att reformera om EU:s regionalpolitik.

2000/01:MJ762 av Yvonne Ruwaida m.fl. (mp)

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att inom EU verka för att utvidga de existerande projekten Altener, Joule, Save och Thermie.

2000/01:N206 av Per-Olof Svensson och Raimo Pärssinen (s)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regelverk för statliga bidrag och EU-bidrag.

2000/01:N241 av Margareta Andersson och Gunnel Wallin (c)

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ta initiativ till att handläggningstiderna för EU-bidrag förkortas.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör göra mer för att medborgare, organisationer och företag i större utsträckning ansöker om EU-bidrag till viktiga projekt.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om värderingen av egna arbetsinsatser vid delfinansiering av projekt med EU-stöd.

2000/01:N254 av Willy Söderdahl m.fl. (v)

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med en samlad nationell målsättning för hur strukturfonderna skall användas och hur effektiv kontroll och utvärdering skall ske.

2. Riksdagen begär att regeringen gör en samlad utvärdering av strukturfondernas effekter på: jämställdhet, långsiktigt hållbar utveckling, sysselsättning, regional obalans och kostnadseffektivitet.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att den i sin årliga skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen redovisar hur mycket resurser som anslagits och utbetalats från EU, staten, landstingen, kommunerna och näringslivet samt i vilken utsträckning det påverkat den ordinarie verksamheten.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att den skall identifiera de förhållanden där olikheter i Sveriges och EU:s förvaltningskultur blir ett hinder för regional utveckling.

2000/01:N262 av Inger Strömbom m.fl. (kd)

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening behovet av att regeringen i EU arbetar för regler som gör att biobränsle inte klassas som avfall och som stimulerar till att biobränsle i första hand utnyttjas regionalt där de produceras.

2000/01:N285 av Kerstin Kristiansson Karlstedt m.fl. (s)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om översyn av de svenska reglerna vid medfinansiering av EU-projekt från strukturfonderna.

2000/01:N310 av Carina Hägg (s)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av statistik och kännedom om pornografiexport från EU.

2000/01:N322 av Yvonne Ruwaida m.fl. (mp)

2. Riksdagen begär att regeringen arbetar för att EU:s konkurrensregler eller deras tolkning skall förändras i enlighet med det som anförs i motionen.

2000/01:N325 av Runar Patriksson (fp)

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stödområdena och EU:s regionalpolitiska stöd.

2000/01:N341 av Berndt Ekholm och Kent Härstedt (s)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av en gemensam energipolitik inom EU.

2000/01:N376 av Berit Andnor och Rune Berglund (s)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förtidsbetalningar till EU-projekt.